

NOWE KRYTERIA DLA ZAKŁADÓW WYKORZYSTUJĄCYCH SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U.2016.138) powoduje konieczność weryfikacji zakładów, które posiadają substancje niebezpieczne. W związku z tym może nastąpić zmiana kategoryzacji wielu zakładów o zwiększonym ryzyku (ZoZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na zakłady o dużym ryzyku (ZoDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

mł. bryg. mgr inż. Robert Muszyński

Należy zwrócić tutaj uwagę na zakłady, które przed wejściem w życie rozporządzenia posiadały substancje niebezpieczne, ale ich ilość nie klasyfikowała ich do kategorii zwiększonego lub dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Prowadzący te zakłady są zobowiązani zapisami prawa ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) do zgłoszenia zakładu właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej (art. 250) w terminie roku od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku. Konieczne jest także sporządzenie odpowiedniej dokumentacji z uwagi na wymagania ochrony przeciwpożarowej. Nie sposób jest omówić wszystkich wymagań szczegółowo, jednak kilka zasługuje na szczególną uwagę. Jednym z nich jest **planowanie i zagospodarowanie przestrzenne** (art. 73), gdzie komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, wydać decyzję nakładającą na prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, obowiązek opracowania i przedłożenia informacji dotyczących:

1. prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
2. potencjalnych skutków wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz jej zasięgu.

Kolejnym obowiązkiem prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest sporządzenie **programu zapobiegania poważnym awariom przemysłowym** (art. 251), który jest wdrożony za pomocą opracowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem (art. 252). Dokument ten gwarantuje odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska. System ten stanowi element ogólnego sy-

stemu zarządzania zakładem. Prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku przedkłada program zapobiegania awariom właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w ciągu roku od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku.

Kolejnymi dokumentami dotyczącymi zakładu o dużym ryzyku jest obowiązek przedłożenia **raportu o bezpieczeństwie** oraz **wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego** komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w ciągu 2 lat od dnia zaliczenia zakładu innego do zakładu o dużym ryzyku (art. 253).

Program zapobiegania awariom oraz raport o bezpieczeństwie podlegają, co najmniej raz na 5 lat, analizie i uzasadnionym zmianom.

Istotnym obowiązkiem dla prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku jest obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji dotyczących zakładu, szczególnie określonych w prawie ochrony środowiska (art. 261).

Obowiązki nałożone na prowadzących zakłady o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku są egzekwowane podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną (art. 269). W ramach czynności kontrolno-rozpoznawczych prowadzi się **kontrole planowe** w terenie:

1. co najmniej raz na 3 lata – w zakładach o zwiększonym ryzyku,
2. co najmniej raz w roku – w zakładach o dużym ryzyku.

Można się zastanawiać, czy dokumenty opracowane dla zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej są potrzebne, czy w czymś i komuś pomagają. Odpowiedź na to pytanie brzmi TAK. Dokumenty te są niezbędne dla służb ratowniczych, w szczególności dla Państwowej Straży Pożarnej, na bazie której zorganizowany jest krajowy system ratowniczo-gaśniczy. Działania Państwowej Straży Pożarnej w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmują planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia. Można stwierdzić, że odpowiednio przygotowana dokumentacja daje możliwość jej wykorzystania na każdym etapie działania Państwowej Straży Pożarnej, co przekłada się na skuteczne przygotowanie jednostek do prowadzenia działań ratowniczych oraz ogranicza możliwość rozprzestrzeniania się zagrożenia w przypadku jego powstania.

Realizacja wszystkich tych wymagań pozwala na prawidłową, wcześniejszą ocenę i ustalenie odpowiednich zasad, procedur, zadań i działań, oraz określenie sposobów ich realizacji. Mają one na celu kontrolę zagrożeń awariami przemysłowymi, zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony ludzi i środowiska, prawidłowe określenie prawdopodobieństwa zagrożenia

awarią przemysłową, zasad zapobiegania awariom przemysłowym, zwalczania ich skutków, oraz określenie sposobów ograniczenia skutków ewentualnej awarii.

Wszystko to jest istotne z punktu widzenia bezpiecznego użytkowania obiektów, magazynowania niebezpiecznych substancji mogących stwarzać zagrożenie dla ludzi, zwierząt i środowiska, realizowania procesów przemysłowych przy zastosowaniu tych substancji lub materiałów, jak również zapewnienia bezpiecznej ewakuacji osób zagrożonych z rejonu wystąpienia awarii przemysłowej oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekip ratowniczych wykonujących swoje czynności w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej.

Monitorowanie stanu i poziomu bezpieczeństwa zakładu oraz aktualizacja dokumentacji i stały nadzór nad realizowanymi procesami pozwala na utrzymanie wymaganego poziomu bezpieczeństwa tego rodzaju zakładów.

Dzięki wdrożonemu i działającemu systemowi zarządzania bezpieczeństwem prowadzący tego rodzaju zakłady są w stanie wypełniać swoje obowiązki i zapewnić aby zakład był zaprojektowany, wykonany, prowadzony, a po zakończeniu jego funkcjonowania i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym oraz ograniczający skutki ewentualnych awarii dla ludzi oraz środowiska. ■

DENIOS.
EKOLOGIA & BEZPIECZEŃSTWO

**PRZYRODA.
OCHRONA.MY.**

Wanny wychwytowe
Stacje poboru
Regały na materiały niebezpieczne
Systemy ochrony powierzchni

DENIOS Sp. z o.o. | Tel. 22 279 40 00 | info@denios.pl | www.denios.pl